

УДК 336.14:631.153.3(47)

Й. Вишотравка

ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРИ

Вивчено досвід здійснення адміністративно-територіальних реформ у країнах пострадянського простору в контексті реформування системи адміністративно-територіального устрою в Україні. Проаналізовано чинний адміністративно-територіальний устрій у країнах пострадянського простору, порівняно його з устроєм, який існував на час розпаду СРСР. Виявлено головні проблеми, які виникли в процесі здійснення реформ, наслідки реформ, допущені помилки, суспільно-політичну ситуацію, за якої здійснювалася реформа адміністративно-територіального устрою, чинники, що безпосередньо спонукали до проведення реформ.

Ключові слова: адміністративно-територіальний устрій, територіальний поділ, адміністративно-територіальна одиниця, ре'юн, адміністративна реформа.

Мета статті – вивчення досвіду трансформації адміністративно-територіального устрою в результаті здійснення адміністративно-територіальних реформ у країнах пострадянського простору. Об'єкт дослідження – процес реформування системи адміністративно-територіального устрою в країнах пострадянського простору. Предмет дослідження – адміністративно-територіальний устрій країн пострадянського простору.

Попри те, що за останній період серед владних кіл України дещо зменшилася увага до проблем адміністративно-територіального устрою, проведення адміністративно-територіальної реформи залишається одним із найважливіших завдань сучасного українського державотворення. Особливо важливою ця проблема є в контексті європейської інтеграції України, адже більшість центрально- і східноєвропейських країн у процесі вступу в європейські політичні й економічні структури водночас здійснюють адміністративно-територіальні реформи.

Для реформування адміністративно-територіального устрою України важливим є не лише досвід західних сусідів, а й досвід інших 14 країн, що виникли після розпаду СРСР. Адже, як і Україна, вони успадкували устрій колишнього Радянського Союзу, всі його переваги та недоліки. Адміністративно-територіальні проблеми, з якими зіштовхнулися країни пострадянського простору, мають багато спільного. Відповідно, вивчення досвіду реформування адміністративного територіального устрою на пострадянському просторі може вказати напрями їх вирішення в Україні. Окрім цього, таке дослідження виявить помилки, що здійснювали пострадянські країни в процесі реформування адміністративно-територіального устрою, а також дасть змогу уникнути їх в Україні.

Досвід реформування системи адміністративно-територіального устрою в різних країнах проаналізовано в низці статей та узагальнюючих монографій із питань адміністративно-територіальної реформи в Україні [1 – 5]. Є чимало публікацій науковців країн пострадянського простору, безпосередньо присвячених проблемам адміністративно-територіальної реформи. Наприклад, адміністративно-територіальний устрій Росії детально досліджено в монографії А. Саламаткіна [6]. Інформацію про реформування адміністративно-територіального устрою в країнах пострадянського простору можна

отримати з офіційних джерел, зокрема законів і підзаконних нормативних актів щодо адміністративно-територіального устрою, що набули чинності в тих чи інших країнах.

У проблемі ефективного реформування системи адміністративно-територіального устрою в Україні важливим є вивчення досвіду інших країн світу. В Україні є чимало публікацій, присвячених аналізу досвіду здійснення адміністративно-територіальних реформ у сусідніх з Україною державах, зокрема в Польщі, а також інших країнах Євросоюзу [7 – 8]. Проте досвід пострадянських країн належно не проаналізовано. Недостатній увазі до цього питання сприяла відсутність доступної первинної інформації. Іншою причиною недостатнього ступеня дослідження проблеми також є те, що діяльність з реформування адміністративного устрою в країнах пострадянського простору активізувалася лише в останні два-три роки. Натомість в Україні, після посилення уваги до адміністративно-територіальної реформи в першій половині 2005 р. (у процесі обговорення ініціатив Р. Безсмертного), актуальність цієї проблеми знову дещо знизилася.

Метою статті є вивчення досвіду адміністративно-територіальних реформ у країнах пострадянського простору в контексті реформування системи адміністративно-територіального устрою в Україні. Відповідно до поставленої мети, головними завданнями є: проаналізувати чинний адміністративно-територіальний устрій в країнах пострадянського простору, порівняти його з устроєм, який існував на час перебування цих територій у складі СРСР як союзних республік; виявити головні проблеми, які виникли в процесі здійснення реформ, наслідки реформ, допущені помилки; проаналізувати суспільно-політичну ситуацію, в якій здійснювалася реформа, чинники, що безпосередньо спонукали проведенню реформ; визначити що саме в досвіді здійснення адміністративно-територіальних реформ у країнах пострадянського простору буде корисним для України.

Як відомо, загальним поштовхом до адміністративних реформ у багатьох країнах світу у 80 – 90-рр. ХХ ст. були комплексні суспільні кризи, зростаючий обсяг публічного сектору, нестійкість економічного та соціального розвитку, інтернаціоналізація та глобалізація процесів розвитку, втрата довіри населення до держави та чиновництва, перехід до нових цінностей у культурі та способі життя. Саме ці причини були головними також і у процесі здійснення адміністративно-територіальних реформ у країнах пострадянського простору.

До безпосередніх сусідів України, які здійснили реформування системи адміністративно-територіального устрою, належить *Молдова*. З часу проголошення незалежності у Молдові було здійснено дві реформи адміністративно-територіального устрою, перша з яких відбулася восени 1998 р. Внаслідок цієї реформи територію держави поділено на повіти, кількість яких була значно меншою, ніж у радянський період кількість адміністративних районів. Всього було створено 10 повітів замість колишніх 40 районів.

Унаслідок реформи 1998 р. більшість міських поселень, які до проведення реформи були центрами адміністративних районів, втратили цей статус, що одразу ж негативно вплинуло на їх розвиток. Окрім цього, проблему ефективності місцевого самоуправління також не було подолано. Відповідно до реформи 1998 р. було створено один муніципалітет – Кишинів. Різка негативна реакція з боку населення на наслідки адміністративно-територіальної реформи призвели до того, що центральна влада змушена була її відмінити.

Новий закон про адміністративно-територіальний устрій Молдови було введено в дію в грудні 2001 р. Багато у чому нова реформа стала поверненням до адміністративно-територіального устрою радянського періоду. Зокрема, встановлено поділ території Молдови на 32 адміністративних райони (в радянський період було 40 районів, разом із 5 районами, які на сьогодні належать до складу Придністров'я). Окрім цього, окремо

було виділено п'ять муніципалітетів (Кишинів, Бельці, Тирасполь, Бендери, Комрат), які не належать до складу районів, проте мають ті ж права, що й адміністративні райони.

На формування адміністративно-територіального устрою Молдови суттєво вплинули військові конфлікти на її території, а також проживання етнічних меншин. Зокрема, на півдні республіки створено автономію Гагаузія – це не є суцільна територія, а декілька відокремлених ділянок, де компактно живуть гагаузи. На території лівого берегу Дністра, де існує самопроголошена Придністровська Молдавська Республіка, збережено адміністративний устрій радянського періоду.

Досвід адміністративно-територіального районування Молдови засвідчує передусім про те, що спроби механічного укрупнення адміністративно-територіальних одиниць здебільшого викликають незадоволення, тому що знижуються функції багатьох міських поселень, загострюється проблема малих міст.

В *Азербайджані* з часу проголошення його незалежності докорінних змін адміністративно-територіального устрою не було. Переважно збережено устрій радянського періоду. Ще наприкінці 80-х – в 90-х рр. ХХ ст. створено нові адміністративні райони (Садарахський, Самухський) та ще один відновлено (Гобустан). Восени 1991 р. ліквідовано Нагорно-Карабахську автономну область. Проте внаслідок вірмено-азербайджанського військового конфлікту ця територія фактично вийшла зі складу Азербайджану.

Отже, нині офіційно адміністративно-територіальний устрій Азербайджану (разом із територіями, які він не контролює) є таким: Нахічеванська автономна республіка (відділена від Азербайджану територією Вірменії), 78 адміністративних районів, зокрема 65 сільських і 13 міських, 69 міст (14 – республіканського підпорядкування), 132 селища міського типу, 4242 сільських поселення. Столиця країни, Баку, має окремий статус. Територія, яка безпосередньо підпорядковується столиці, становить майже 2,2 тис. км². В адміністративному відношенні Баку поділено на 11 районів. На території, що підпорядковується столиці, знаходиться 50 селищ міського типу та 13 сіл.

Адміністративно-територіальний устрій *Вірменії*, порівняно з радянським періодом, зазнав суттєвих змін. Ще в 1995 р. було проведено реформу адміністративно-територіального устрою, відповідно до якої створено десять базових адміністративно-територіальних одиниць, які отримали назву “марзи” (їх ще називають областями). Статус окремого марзу має також столиця – Єреван. Тобто, порівняно з радянським періодом, коли в республіці було 37 районів та 22 міста республіканського підпорядкування, кількість адміністративних одиниць зменшено майже в чотири рази. На відміну від Молдови, у Вірменії досвід укрупнення адміністративно-територіальних одиниць був вдалішим. Проте Вірменія здійснювала укрупнення значно раніше, ніж Молдова, ще у першій половині 90-х р. ХХ ст., за зовсім іншої, порівняно з Молдовою, суспільно-політичної ситуації.

В *Казахстані*, попри збереження радянського поділу на області та адміністративні райони, межі та кількість адміністративно-територіальних одиниць після проголошення незалежності зазнали значних змін [9]. Зокрема, в 90-х рр. ХХ ст. кількість адміністративних областей було зменшено від 19 до 14.

Головною адміністративною зміною у 90-х рр. ХХ ст. у Казахстані стало перенесення в грудні 1997 р. столиці держави з Алма-Ати (тепер Алмати) в Акмолу (колишній Ціліноград), яку було перейменовано в Астану. Головною причиною такого рішення було незручне розташування Алма-Ати в південно-західній частині Казахстану, внаслідок чого зв'язок старої столиці з більшістю регіонів країни було значно ускладнено. Нова столиця розташована в центральній частині Казахстану, ближче до його північних

кордонів. Однак особливий адміністративний статус попередньої столиці, Алмати, також було збережено. Тому нині в Казахстані є два міста з окремим адміністративним статусом – Астана й Алмати.

До країн пострадянського простору, адміністративно-територіальний устрій яких, порівняно з радянським періодом, майже зовсім не змінився, належить *Узбекистан*. У 80-х рр. XX ст. територія держави поділялася на одну автономну республіку (Каракалпакстан), 11 областей і одне місто з особливим статусом – столиця Ташкент. Области в адміністративному відношенні розподілялися на райони. Ще в 1992 р. було створено 12-у область із центром у м. Навої. Суттєвіших змін устрій не зазнав.

Адміністративно-територіальні зміни в *Туркменістані* після проголошення незалежності здебільшого зведено до перейменувань назв адміністративно-територіальних одиниць. Зокрема, замість областей було створено вেলাйти, замість адміністративних районів – етрапи. Межі сучасних веляйтів Туркменістану загалом співпадають із межами колишніх адміністративних областей. Сучасний адміністративно-територіальний поділ є таким: 5 веляйтів, 46 етрапів, одне місто з правами веляйту – столиця Ашхабад.

Головною рисою змін адміністративно-територіального устрою *Киргизстану* після проголошення незалежності стало розукрупнення областей. Наприкінці 80-х рр. XX ст. територія Узбекистану поділялася на чотири області та окрему значну за площею територію республіканського підпорядкування. Станом на початок 2001 р. Киргизстан поділявся на сім областей та місто республіканського значення – столицю Бішкек. До розукрупнення місцевої влади спонукали передусім стратегічні та економічні причини. В останні роки влада Киргизстану задекларувала проведення адміністративно-територіальної реформи.

На адміністративно-територіальний устрій *Таджикистану* вплинуло те, що це є здебільшого гірська країна з низьким рівнем економічного розвитку, слабким зв'язком між різними частинами території країни. Окрім цього, в 90-х рр. XX ст. на території країни тривали військові конфлікти. Тому актуальним питанням є збереження єдності країни, централізація влади. Наприкінці 80-х рр. XX ст. Таджикистан в адміністративно-територіальному відношенні поділявся на 3 області, 1 автономний округ, 8 районів та 5 міст республіканського підпорядкування. Наприкінці 90-х рр. XX ст. Таджикистан складався уже з 2 областей, 1 автономного округу та 11 районів республіканського підпорядкування.

Дуже цікавим є досвід реформ адміністративно-територіального устрою в країнах *Балтії*. У Литві, Латвії і Естонії активно зменшується обсяг функцій держави і втручання її в економічне життя. Водночас відбувається реструктуризація мережі територіальних органів влади, разом із змінами меж низових адміністративно-територіальних одиниць.

До країн пострадянського простору із значними змінами системи адміністративно-територіального устрою належить *Латвія*. На початку XXI ст. головна зміна адміністративно-територіального устрою передусім полягала в тому, що дворівневу модель було замінено на тривірневу: створено чотири ре'іони: Латгалія, Земгале, Курземе і Відземе. Окремий статус, що прирівнювався до статусу ре'іону, отримала столиця – Рига. Водночас збережено кількість адміністративно-територіальних районів, яка була в радянський період, – 26, а також 7 міст муніципального підпорядкування (колишніх міст республіканського підпорядкування).

Однак через входження прибалтійських держав до складу Європейського Союзу, перед Латвією постала проблема реформування адміністративно-територіального устрою відповідно до вимог Європейського Союзу. Тому в 2004 р. було прийнято рішення про створення нової системи адміністративно-територіального устрою. Відповідно до

нової моделі в Латвії створюється 102 округи. Мінімальна кількість жителів на території одного округу становитиме 5 тис. осіб. Окрім того, округ повинен мати хоча б одне центральне місто, центр розвитку, з чисельністю населення від 2 до 25 тис. осіб. В окрузі повинна бути розвинена мережа доріг, що ведуть до адміністративного центру, а відстань від центру до межі округу не може становити понад 30 км. Адміністративно-територіальна реформа має завершитися до 2009 р.

Естонія до відновлення незалежності поділялася на 15 районів та 6 міст республіканського підпорядкування. У 90-х рр. XX ст. цей адміністративно-територіальний поділ було збережено, лише райони отримали назву маакунди (повіти). Так само було збережено шість міст центрального підпорядкування. Повіти діляться на 227 муніципалітетів. У 2004 р. в Естонії проголошено проведення адміністративно-територіальної реформи, проте реалізація її на практиці затримується.

Литва з 1994 р. до адміністративно-територіальної реформи приступала тричі, й лише за останній період на цьому шляху було досягнуто суттєвих позитивних змін. За останні роки існування Литовської РСР її територія поділялася на 44 адміністративних райони і 11 міст республіканського значення. Найбільші міста, Вільнюс і Каунас, поділялися на міські райони. Нині територію Литви поділено на 10 повітів (лит. *apskritis*). Повіти поділяються на місцеві самоуправління (лит. *savivaldybė*). Місцеві самоуправління – це 43 колишні райони та 7 колишніх міст республіканського підпорядкування, 2 курортні території, а також 8 нових самоуправлінь. Вважається, що нині за якістю державного управління Литва зуміла випередити усі інші країни пострадянського простору.

Перехід до трирівневої системи адміністративно-територіального устрою відбувся також у *Грузії*. На сьогодні країна поділяється на 9 областей, 65 районів і 5 міст республіканського підпорядкування (без Абхазії і Цхінвалі) [10]. Такий устрій було встановлено ще у першій половині 90-рр. XX ст. У радянський період до її складу належали Абхазька і Аджарська автономні республіки, Південно-Осетинська автономна область, 65 районів. Територію Абхазії та Південної Осетії центральний уряд на сьогодні не контролює.

До тих країн пострадянського простору, де практично зовсім без змін збережено адміністративно-територіальний устрій, що існував у радянський період, належить *Білорусь*. Як і наприкінці 80-х рр. XX ст., Білорусь поділяється на 6 адміністративних областей. Окремий статус має столиця країни – Мінськ. Області поділяються на адміністративні райони, є також міста обласного підпорядкування.

Надзвичайно складним нині є адміністративно-територіальний устрій *Росії*. Відомо, що, відповідно до законодавства Російської Федерації, кожен суб'єкт федерації може самостійно встановлювати адміністративно-територіальний устрій на своїй території.

За останні роки свого існування РРФСР поділялася на 16 автономних республік, 6 країв, 49 областей, 5 автономних областей, 10 автономних округів. Нині до складу Російської Федерації належать 86 суб'єктів федерації: 21 республіка, 7 країв, 48 областей, 2 федеральних міста (Москва і Санкт-Петербург), 1 автономна область, 7 автономних округів.

В останні роки простежується тенденція до укрупнення адміністративних одиниць у межах Російської Федерації. Бажання федеративної виконавчої влади централізувати країну призвело до того, що, згідно з Указом Президента Росії №849 від 13.05.2000 р., на території Російської Федерації було створено 7 федеральних округів – структурних одиниць нового політичного розподілу Росії. Кожний федеральний округ підпорядковується одному з повноважних представників Президента. Кожний такий представник призначається на посаду Президентом і підзвітний винятково йому (табл. 1).

Таблиця 1

Трансформація адміністративно-територіального устрою в країнах пострадянського простору

Держава	Устрій на час розпаду СРСР	Рік реформи	Зміни в устрої після проголошення незалежності
Азербайджан	Нахічеванська автономна республіка; Нагорно-Карабахський автономний округ; 61 район	Не було	Ліквідовано Нагорно-Карабахський автономний округ, створено 3 нових райони
Білорусь	6 областей, 117 районів; 1 місто з особливим статусом – Мінськ	Не було	Незначні зміни на середньому та низовому рівні
Вірменія	37 районів	1995	Створено 10 марзів (областей), статус окремого марзу мас столиця – Єреван
Грузія	2 автономні республіки; Південно-Осетинська автономна область; 65 районів	1993 – 1995	Створено 9 областей, 65 районів, 5 міст республіканського підпорядкування
Естонія	15 районів; 6 міст республіканського підпорядкування	Не було	Змінені назви адміністративно-територіальних одиниць із районів на маахунди (повіти), які поділяються на муніципалітети
Казахстан	19 областей; 222 райони; 1 місто з особливим статусом – Алма-Ата	1997	Перенесено столицю (спочатку – м. Алма-Ата, тепер – м. Астана), зменшено кількість областей до 14; 2 міста з окремим статусом
Киргизстан	4 області; 40 районів; зокрема 9 – республіканського підпорядкування	Не було	Створено три нові області; загальна кількість областей на початку XXI ст. – 7
Латвія	26 районів; 7 міст республіканського підпорядкування	2004	Заплановано до 2009 р. створити 102 округи
Литва	44 райони; 11 міст республіканського підпорядкування	Не було	Створено 10 повітів, що поділяються на 60 самоуправлільнь (43 райони, 7 міст, 2 курортні території, 8 нових самоуправлільнь)
Молдова	40 районів; 4 міста республіканського підпорядкування	2001	Автономія Гагаузія; 32 райони; 5 муніципалітетів
Росія	16 автономних республік; 6 країв; 49 областей; 5 автономних областей; 10 автономних округів	Не було	Відбулися численні зміни устрою, проте комплексної реформи не було. Нині до складу федерації належать 86 суб'єктів: 21 республіка, 7 країв, 48 областей, 2 федеральних міста, 1 автономна область, 7 автономних округів
Таджикистан	1 автономна область; 3 області; 5 міст республіканського підпорядкування; зокрема 8 – республіканського підпорядкування	Не було	1 автономна область; 2 області; 11 районів республіканського підпорядкування, 5 міст республіканського підпорядкування
Туркменістан	5 областей; 46 районів	Не було	Змінено назви адміністративних одиниць, області – перейменовано на вілаяти, райони – на етрапи
Узбекистан	1 автономна республіка; 11 областей; 115 районів; 1 місто з особливим статусом – Ташкент	Не було	У 1992 р. створено 12-у область – Навоййську; змінено назву адміністративних одиниць, області – перейменовано на вілаяти

Висновки

Підсумовуючи викладене вище стосовно досвіду, набутого країнами пострадянського простору в процесі здійснення реформ адміністративно-територіального устрою, передусім потрібно виділити такі головні висновки.

Перші роки існування нових незалежних держав засвідчили, що успадкована ними від Радянського Союзу система адміністративно-територіального устрою виявилася, попри доволі суттєві недоліки, загалом не найгіршою. Тому й на сьогодні в деяких країнах вона збереглася без істотних змін, а в певних – зазнала лише незначних модифікацій. Навіть у країнах, які провели адміністративно-територіальні реформи, здебільшого адміністративно-територіальні межі радянського періоду є основою нових одиниць. Збереженню радянської системи адміністративно-територіального устрою сприяли також труднощі переходу до ринкових умов господарювання, економічна криза в нових країнах, що виникли після розпаду СРСР. Усе це відсувало на другий план проведення адміністративно-територіальної реформи.

Проте в сучасних умовах, коли економічну кризу в більшості країн подолано й вони активніше інтегруються в світову економіку, в міжнародні економічні й політичні організації, радянська адміністративно-територіальна система уже не може вирішити нові проблеми. Особливо слабкою ланкою є власне адміністративна складова адміністративно-територіального устрою. Відповідно, майже в усіх країнах пострадянського простору дискутується питання зміни адміністративно-територіального устрою. У деяких із них уже відбулися адміністративно-територіальні реформи, в деяких – здійснюються.

Потрібно зазначити, що, порівняно із багатьма країнами пострадянського простору, Україна суттєво відстає в питанні адміністративно-територіальної реформи. Передусім це стосується порівняння з прибалтійськими державами. У питанні оптимізації системи адміністративно-територіального устрою більше, ніж в Україні, зроблено й у Грузії, Вірменії.

Важливим висновком, отриманим у процесі аналізу досвіду пострадянських країн у проведенні адміністративно-територіальних реформ, є також те, що здебільшого невдалими були спроби механічного укрупнення адміністративно-територіальних одиниць. Потрібно зазначити також, що адміністративно-територіальні реформи проводяться зазвичай упродовж тривалого часу, вимагають апробації, якомога ширшого залучення населення, громадських організацій до обговорення. Важливим є також висновок, що швидше шляхом адміністративно-територіальних реформ розвиваються країни, в яких водночас остаточно утверджується демократія. Натомість, країни, в яких згортаються демократичні перетворення, часто “консервують” застарілий адміністративно-територіальний устрій.

Отже, адміністративно-територіальні реформи у країнах пострадянського простору проводилися з метою покращення організації влади на відповідних територіях та управління ними з боку органів влади. Критеріями виокремлення певних адміністративно-територіальних одиниць були не тільки площа, кількість населення, але й морфометричність – відстань від центру до меж адміністративно-територіальних одиниць (досвід Латвії). Адже ще М. Дністрянський наголошував на взаємозв'язку між морфометричністю та якістю надання послуг органами влади населенню [11].

У вивченні досвіду здійснення адміністративно-територіальних реформ у країнах пострадянського простору в контексті реформування системи адміністративно-

територіального устрою в Україні подальшу перспективу має детальніше вивчення адміністративно-територіальних реформ у тих країнах, де вони були найбільш успішними, зокрема в прибалтійських державах.

Література

1. Адміністративно-територіальний устрій України. Проблемні питання та можливі варіанти їх вирішення / За заг. ред. В. Г. Яцуби. – К.: Видавництво Поліграфічного центру Українського ДАГП Мінекоресурсів України, 2003. – 322 с.
2. Дністрянський М. С. Україна в політико-географічному вимірі. – Львів: Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – 312 с.
3. Регіональна політика в країнах Європи: уроки для України / За ред. С. Максименка. – К.: Логос, 2002. – 263 с.
4. Реформа для людини: Збірник матеріалів про шляхи реалізації адміністративно-територіальної реформи в Україні. – К., 2005. – 240 с.
5. Каляев А. О. Досвід адміністративних реформ країн Європейського союзу в контексті адміністративної реформи в Україні // Вісник УАДУ. – 2001. – №6. – С. 24 – 37.
6. Саламаткин А. С. Административно-территориальное устройство Российской Федерации (вопросы теории и практики). – М.: Манускрипт, 1995. – 422 с.
7. Новікова Т. Адміністративна реформа в Україні та Польщі // Вісник УАДУ. – 2002. – №3. – С. 17 – 27.
8. Токар Л., Гонціяз Я. Адміністративна реформа – досвід Польщі для України. – К.: Генеза, 2000. – 70 с.
9. Грозин А. Территориально-административное устройство Республики Казахстан // <http://www.materik.ru/>.
10. Процесс конституционно-политической реформы в Грузии, Армении и Азербайджане. – Тбилиси, 2005. – 258 с.
11. Дністрянський М. С. Україна в політико-географічному вимірі... – 312 с.

J. Vyshotravka

REFORMATION EXPERIENCE OF ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL ORDER ON POSTSOVIET SPACE

Experience of realization of administrative-territorial reforms in the countries of postsoviet space in the context of reformation of the system of the administrative-territorial order in Ukraine is explored. The valid administrative-territorial order in the countries of postsoviet space is analyzed; and it is compared with the order that existed in a time of disintegration of USSR. Main problems, appeared in the process of reform realization, consequences of reforms, assumed mistakes, social and political situation, where reform of the administrative-territorial order are realized, factors, that directly induced to carry out reform.

Key words: administrative-territorial order, territorial division, administrative-territorial unit, region, administrative reform.